

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Medji 2024

IT-TMIEN SENA **IL-MALTI** **IL-ĦIN: Sagħtejn**

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

Għall-istudent/a:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteġġjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

Għall-għalliema:

II-MARKI	It-Taħdit	15	
	Il-Fehim mill-Qari	20	
	Il-Metalingwa	13	
	Il-Kitba	25	
	Il-Letteratura	15	
	Is-Smigh	12	
	IT-TOTAL	100	

Kummenti:

Aqra sewwa din is-silta u wieġeb il-mistoqsijiet dwarha.

MA KINITX NOTA!

Kont ghadni l-Iskola Primarja... niftakar **għalliema qisha seker**, ma kien jaħarbilha xejn u fil-klassi bilkemm stajt tiegħu nifs żejjed. Dixxiplina marbuta ma' riga ħoxna li spiss kont tismagħha tfaqqa' fuq wiċċ il-mejda. (par. 1)

Dik is-sena konna għaddejjin minn numru ta' testijiet bi tnejn għall-eżami biex nidhlu fis-Sekondarja. Tagħlim bl-amment kien jimlielna moħħna. It-tisbita tar-riga, kienet iżzomm it-temp tagħna aħna u ngħidu xi haġa bl-amment quddiem il-blackboard. (par. 2)

Kont ċert li dawk **it-testijiet ma kienu jinżlu għasel ma' ħadd**, speċjalment dawk li konna nsibu ma' wiċċna mingħajr avviż. Niftakar li darba kif dhalna fil-klassi smajna l-aħbar tidwi li għandna test tal-Matematika, sugġett li xejn ma kien għal qalbi. L-għalliema qaltilna ċar u tond li **l-aħħar mistoqsija kien fiha x'tomgħod** u li dawk biss li studjaw setgħu jaslu għal risposta tajba. (par. 3)

Mat-tisbita tar-riga, it-test beda. **Fil-klassi skiet taqtgħu b'sikkina**. Min mitluf iħarbat xagħru, bit-tama li joħorgu r-risposti minn moħħu, u min għaddej ġmielu b'konvinzjoni li sejjer tajjeb. Fi tmiem it-test, kulhadd wasal għall-aħħar mistoqsija. It-tensjoni kienet tinhass u hekk kif tħares lejn l-għalliema kont tara wiċċ ta' sodisfazzjon li sammarna kollha mas-siġġu. Ħadd, ħlief wieħed, ma kien sab irkaptu tagħha. (par. 4)

Għal mument qasir l-għalliema ntefgħet fuq is-siġġu tagħha tqalleb il-karti li kellha quddiemha. L-uniku wieħed li wasal għall-konkluzjoni tal-mistoqsija, ħarbex fuq karta żgħira li f'kemm ili ngħidlek bdiet tigrigi minn id għall-oħra. Filli kwiet, u filli Alla jbierek kulhadd sar jaf kif kellu jsolvi l-problema. (par. 5)

Hekk kif din il-karta ġriet mal-klassi kollha, eżatt kif kont se naqbad il-karta jien... l-għalliema qamet minn postha u sabitni niġġebbed biex nilhaqha. Fil-pront ġriet ġirja għal fuqi u talbitni spjegazzjoni għaliex kont qed niġġebbed. Kulhadd baqa' ċċassat lejja u ħadd ma fetaħ ħalqu. Kif jgħidu **l-forka għall-iżvinturat**... ta' beżżul li kont, qlajt ċanfira u għajta kbira u kelli nikkopja storja mid-Denfil għal darbtejn waqt il-brejk ta' nofsinhar. (par. 6)

(addattament minn <https://niftakarmeta.blogspot.com/2021/05/ma-kinetx-nota.html>)

Wieġeb il-mistoqsijiet fi kliem skont is-silta li qrajt.

20

1. L-espressjoni **"għalliema qisha seker"** tfisser (Immarka t-tweġiba t-tajba ☒)

- i. għalliema twila ħafna. ☐
- ii. għalliema taf ħafna s-suġġett. ☐
- iii. għalliema attenta għal dak li qed jiġri. ☐
- iv. għalliema paċenzjuża. ☐

(marka)

2. Liema oġġett li kienet tuża l-għalliema kienu jibżgħu minnu l-istudenti u għaliex?

(2 marki)

3. Għaliex f'dik is-sena l-istudenti kellhom għadd ta' testijiet?

(marka)

4. Semmi dettall mis-silta li minnu tinduna li l-kittieb ilu ħafna snin li kien fil-Primarja.

(marka)

5. Semmi haġa **wahda** marbuta mat-testijiet li l-istudenti ma kinitx toġġobhom.

(marka)

6. Taħseb li għamel sewwa dak l-istudent li kien jaf it-tweġiba li qasamha ma' sħabu?
Għaliex?

(2 marki)

7. X'tifhem bl-espressjoni **"Il-forka għall-izvinturat"** (par.6)?

(2 marki)

8. X'kienu ż-**zewġ** konsegwenzi tal-kittieb peress li kien inqabad jiġġebbed għan-nota?

a. _____

b. _____ (2 marki)

9. Sib **kelma waħda** mill-paragrafu indikat wara kull kelma/frazi li tfisser l-istess bħal:
(3 marki)

a. preparazzjoni (minn *par. 2*) = _____

b. kiteb malajr (minn *par. 5*) = _____

ċ. sfortunat (minn *par. 6*) = _____

10. Immarka t-tweġiba t-tajba li tfisser dawn l-espressjonijiet fil-kuntest tas-silta:
(3 marki)

a. It-testijiet ma kienu **jinzlu għasel ma' hadd** (*par. 3*) tfisser li t-testijiet:

i. kienu jkunu dejjem tqal. ☐

ii. kienu jkunu ħelwin daqs l-għasel. ☐

iii. hadd ma kien iħobbhom. ☐

b. L-aħħar mistoqsija kien **fiha x'tomghod** (*par. 3*) tfisser li:

i. kienet tqila u trid taħseb biex tagħmilha. ☐

ii. wara l-aħħar mistoqsija l-istudenti setgħu jieklu. ☐

iii. setgħet tinħadem faċilment. ☐

ċ. Fil-klassi skiet **taqtgħu b'sikkina** (*par. 4*) tfisser li:

i. fil-klassi kien jinstema' biss il-ħoss tas-sikkina. ☐

ii. kien hemm silenzju kbir. ☐

iii. waqt l-eżami kien hemm min beda jagħmel xi kraft. ☐

Għall-użu tal-għalliema biss:	Marki għall-ortografija / punteggjatura:	2	
		1	
		0	

IL-METALINGWA

13

1. Imla l-vojt tas-silta skont kif mitlub fil-parentesi.

L-ewwel waħda hija lesta bħala eżempju. (6 marki)

Ilbieraħ mort **sal-** (**particella bl-artiklu**) Imdina

ma' sħabi. Kif wasalna fil-pjazza tal-Katidral,

_____ (**Verb fil-Perfett** bl-għerq

d-q-q) is-_____ (**7** fi kliem). Ħadna stessu

flimkien u komplejna mexjin sas-_____ (**plural** ta' sur). _____

(**Verb fil-Perfett** bl-għerq għ-d-d) minn quddiem kappella antika, iżda

_____ (**Negattiv** ta' stajna) nidhlu fiha għax kienet magħluqa.

Fl-aħħar dhalna _____ (**particella**) ristorante fejn ħadna pizza flimkien.

2. F'kull sentenza għandek issib żball ortografiku **wieħed**. Aqta' linja taħtu u wara ikteb is-sentenza b'mod tajjeb fl-ispazju provdut taħt. (4 marki)

a. Kif konna se nibdew nisfnu, bdiet nieżla x-xita.

b. Il-laqqha tal-missirijiet bdiet fid-disa' u saret fis-sala tal-kunsill.

ċ. Kif rajt lil hija liebes il-maskra, ħatt qatgħa.

d. In-nannu Bert kien iżomm iż-żiemel flis-stalla u ftit mogħoż fil-maqjel.

3. Ikteb is-sentenzi bil-punteġġjatura meħtieġa. Trid iżżid **6 sinjali**.

(3 marki)

Kif qam, l-għada filgħodu ommu staqsietu, Kemm domt ma wasalt ilbieraħ? Fejn mort Binha jake ħares lejha u qalilha, "Skuzani ma Mort nara l-film superpets ma' sħabi u tlift tal-linja."

Taqsim B: IL-KITBA

♦ Ikteb bejn **120 u 150 kelma** dwar **WIEĦED** minn dawn is-sugġetti:

25

1. Meta Itqajt ma' kreatura stramba.

Għajnuniet biex tikteb il-kitba:

- Fejn iltqajt magħha?
- Ma' min kont?
- Kif ħassejtek xhin rajtha? Bżajt? Kont kurjuż/a?
- Kif kienet? Iddeskriviha.
- Tkellimtu? Fuq xiex?
- Tixtieq terġa' taraha? Għaliex?

JEW

2. Ikteb artiklu dwar pajjiż li jogħġbok.

Għajnuniet biex tikteb il-kitba:

- Liema pajjiż jogħġbok l-aktar?
- X'tip ta' pajjiż hu? Kbir? Żgħir? Gżira?
- Xi klima u ikel għandu?
- Hemm xi attrazzjonijiet turistiċi popolari?
- Għal xiex inhu popolari l-aktar?
- Għal xiex għandhom iżuruh in-nies?

JEW

3. Ikteb rapport dwar attività li organizzat l-iskola tiegħek.

Għajnuniet biex tikteb il-kitba:

- X'tip t'attività kienet?
- Kemm damet?
- Meta u fejn saret?
- Min kien involut?
- X'kien l-iskop ta' din l-attività? Ingabru xi flus? Ingħataw xi premjijiet?
- X'kien is-sehem tiegħek?

JEW

4. Dakinhar li sibt kappell maġiku.

Għajnuniet biex tikteb il-kitba:

- Fejn sibtu? Kont ma' xi ħadd?
- Kif kien? Ikteb deskrizzjoni tiegħu.
- X'poteri speċjali kellu? Xi stajt tagħmel bih?
- Għedt lil xi ħadd dwaru jew żammejtu sigriet?
- Kif hassejtek bih? Tippreferik bih jew mingħajru? Għaliex?
- Kemm dam għandek?

Numru tal-għażla tal-kitba: _____

► IL-PROŻA

Aqra din is-silta u wara aħdem it-taħriġ.

PASSIĠĠATA FIL-KAMPANJA ta' Roberta Bajada

Erhilna wara l-granet imxarrba, jien u binti ċkejna noħorġu nimxu fin-nitfa raba' li fadlilna, nitpaxxew bit-tħaxwix tal-ħaxix niedi taħt saqajna. B'għageb kbir, binti tifli kull ġebbla maħsula li tara, tosserva b'għajnejha kull farfett li jgħaddi żbrixx minn hdejha għal għarrieda, abjad u sottili bħal biċċa karta tittajjar mar-riħ – u tant niggustaha.

5

Tistaqsini għaliex tħalliet wehidha l-kappella minsija f'nofs l-għelieqi, jew iħosshiex bħalna l-kesha fina l-qattus li jaħsadna hu u joħroġ minn wara l-ħajt tas-sejjieħ. Flimkien naraw in-nemel, miexi mgħaġġel donnu f'purċissjoni miġnuna lejn bejta moħbija xi mkien fil-ħamrija.

Inkomplu mixjin; kultant inċafalsu f'għadira tajn, u binti tfakkarni li suppost ilbisna l-boots – "bħal Peppa Pig," tispjegali. Izda għajnejha ninnotahom jittappnu wara ftit. "Għaffiġt bebbuxu, pa" tgħidli mbikkma. "Bi żball – mhux għax ridt. Smajtu jfaqqa' taħt iż-żarbun."

10

"Imma int stess għedt li ma rajtux," nipprova nikkunslaha.

"Imma dan mhux waħdu kien, pa," tinsisti, hi u xxejjer idejha. "Kienu tnejn, u kienu jbusu lil xulxin u jinħabbu ħafna ... u jien għaffiġt wieħed minnhom... issa l-iehor spiċċa wieħed waħdu..." Immejjel kemxejn rasi, u niddeċiedi li l-aħħar biċċa tat-triq, nerfagħha fuq spallejja; imma mhux qabel ma ngħannaqha waħda miegħi u bil-kmiem tal-ġakketta, nimshilha d-demgħat innoċenti li jitgerbu ma' ħaddejha.

15

20

Kif naslu d-dar tmur tigri lejn ommha u b'qalb muġuġha tgħidilha bil-mewt ħesrem tal-bebbuxu. Għajnejn ommha jitolqu jiġru lejn tagħha u hekk kif jiltaqqgħu jitgħannqu flimkien, anke jekk il-bebbuxu din ma setax jagħmilha.

1. Min qed jikteb din is-silta? (*Immarka t-twegiba t-tajba* ☒)

- i. narratur barrani ☐
- ii. it-tifla ċkejna ☐
- iii. l-omm tat-tifla ċkejna ☐
- iv. il-missier tat-tifla ċkejna ☐

(marka)

2. Taħseb li min qed jikteb għandu għal qalbu n-natura? Għaliex taħseb hekk?

(2 marki)

3. Liema **kelma** turina li kien għad fadal ftit għelieqi fejn kienu joqogħdu?

_____ (marka)

4. Fil-frażi “**nitpaxxew bit-thaxwix tal-ħaxix**” fl-ewwel paragrafu nsibu figura tad-diskors li tissejjaħ: (*Immarka t-twegiba t-tajba* ☒)

- i. personifikazzjoni ☐
- ii. alliterazzjoni ☐
- iii. rima ☐
- iv. similitudni ☐

(marka)

5. Mis-silta sib u ikteb eżempju ta’ **similitudni** u ikteb xi tfisser.

_____ (2 marki)

6. Ikkwota eżempju ta’ diskors dirett u ikteb x’effett għandu fis-silta.

_____ (2 marki)

7. “**Kienu tnejn, u kienu jbusu lil xulxin u jinħabbu ħafna.**” B’din il-figura tad-diskors it-tifla qieset lill-bebbuxu daqslikieku kienu nies bħalna. X’tissejjaħ din il-figura tad-diskors? (*Immarka t-twegiba t-tajba* ☒)

- i. onomatopea ☐
- ii. alliterazzjoni ☐
- iii. personifikazzjoni ☐
- iv. similitudni ☐

(marka)

8. Kemm tidher importanti t-tgħanniqta tal-omm għat-tifla wara din il-passiġġata? Għaliex?

_____ (2 marki)

9. F’madwar **30 kelma** uri kemm it-tifla kienet innoċenti u sempliċi u li kellha għal qalbha n-natura.

_____ (3 marki)

Taħriġ A: Immarka VERU jew FALZ skont dak li smajt fis-silta. (6 marki)

		VERU	FALZ
1.	L-20 ta’ Mejju ġie ddikkjarat bħala l-Jum Dinji Qerd in-Naħal.		
2.	In-naħal qiegħed jinqered b’rata mgħaġġla ħafna.		
3.	In-naħal qiegħed jispiċċa f’pajjiżna biss.		
4.	F’Malta nsibu speċi ta’ naħla tal-għasel li tinsab hawn biss.		
5.	In-naħal jeżisti biss biex jagħmel l-għasel.		
6.	Parti mill-ikel li nieklu huwa bis-saħħa tan-naħal.		

XX

Taħriġ B: Immarka t-tweġiba t-tajba ☒ skont dak li smajt fis-silta. (3 marki)

7. F’Malta, nies irregistrati li jrabbu n-naħal hawn:
- i. 200 ☐ ii. 250 ☐ iii. 300 ☐
8. In-naħla Maltija hija mhedda fost l-oħrajn minn dawn il-fatturi:
- i. mill-għasfur Qerd in-Naħal. ☐
- ii. mill-bini. ☐
- iii. mill-bniedem. ☐
9. Kull kolonja tan-naħal ikun fiha bejn:
- i. erbgħin u tmenin elf naħla. ☐
- ii. ħamsin u sebgħin elf naħla. ☐
- iii. tletin u tmenin elf naħla. ☐

Taħriġ Ċ: Aghżel it-tweġiba t-tajba. (3 marki)

10. Fit-trobbija tan-naħal, illum tintuża l-(qolla/kaxxa) u hekk tikkontrolla aħjar (il-mard/l-għasel tal-kolonja).
11. Il-Fondazzjoni għall-Konservazzjoni tan-Naħla Maltija talbet sabiex in-Naħla Maltija tiġi ddikkjarata bħala (Insett/Periklu) Nazzjonali.

TMIEM IL-KARTA

PAGNA VOJTA